

Petri Csathó Ferenc

Az ifjúság emlékei

(Részletek)

(LÉPCSŐK)

íme az ifjúság emlékei
tárlókban
üvegek mögött
belépés díjtalan
katonák és diákok a felét fizetik

s íme az ifjúság emlékei
lépcsők a végtelenbe
szerelem a halálig
lépcsők sehovába
szerelem mindig a következővel

honnan jössz hova tartasz
koffein hajtja szíved

az úton hét csapda van
a vízben hét örvény
a puskacsóban hét golyó

a panaszfalat keresed
a panaszfalat eltörölték

hét lakat mögött védtelen
szemedbe lámpa világít

(UTAK)

az egyik út a túskebekroson
a másik út a lápon át

sebesedel
lobosodol

szögek a tenyeredben
tűskök a körmeid alatt

messziről látod az életedet

egy meg hat az hét
hét meg hat az tizenhárom
az alkohol beszél a kezeidhez

kihamvadnak a szemeid
kigyulladnak a lámpák

(FALAK)

ha tudtad volna
de te mindig csak azt játszottad
hogy az ólomkatonát
elgázolja a játéktraktor

ha tudtad volna
ha tudhattad volna

az ablak mögött falióra
az óra mögött fal
a fal mögött falak

továbbá Jean Paul Sartre
aki félelmében fél
továbbá Ernest Hemingway
aki félelmében bátor

arcodba árkok szántva
sörtéd a simogatások
áttörhetetlen drótakadálya

tisztá röhej

akárcsak az hogy a bokszolókat
mindig az óra rugói
ütik ki végleg
akárcsak az
hogy az ablak mögött falióra
az óra mögött fal
a fal mögött falak
s falak mögött ábrándod égő sátra

Miként a családi életben, a gazdasági életben is ünnepek és hétköznapiak váltják egymást. A gazdasági ünnepek általában egy nagy értékű szerződéshez vagy avató ceremóniához kötődnek, hiszen erre a látványosságra lehet meginvitálni a sajtót, tévét, rádiót. Látszatra mégis van egy furcsaság: a KGST-országok vállalataival aláírt szerződésekről, illetve a folyamatban levő beruházásokról, s olykor a már elkészült létesítményekről is kevesebb híradás jelenik meg, mint a tőkés üzletekről.

Az okok elemzése nemcsak a gazdasági és tömegkommunikációs gyakorlat ismertetését igényelné, hanem a pszichológiát is. Hiszen nyilvánvaló, hogy egy amerikai, japán vagy NSZK-beli szerződés (akármekkora is) a magyar vállalatok életében nem menetrendszerűen követi egymást. Ezért talán többet dicsekednek vele, mint egy több tízmillió szocialista export-import ügylettel, ami évenként ismétlődik, s ráadásul a partner is ugyanaz.

Ennyit a jelenség lélektani hátteréről. Ami viszont a gazdasági realitásokat illeti, azt bizonyára sokan ismerik: *házáknak külkereskedelmi forgalmában a KGST-országok részese-dése 50 százalékos.* Amiből természetesen következik, hogy egyes vállalatoknál jóval nagyobb, másoknál kisebb az arány. A magyar külkereskedelem szerkezetének ismeretében bizton állítható, hogy az élelmiszer-gazdaságot lezámítva *vállalataink lét- és piacbiztonságának legfőbb záloga a KGST-kapcsolat.* Még azoknál is, amelyek jelentős tőkés üzleteket írnak alá amerikai, nyugatnémet vagy más tőkés cégekkel. Hiszen a Rába, az Egyesült Izzó vagy a Medicor vezetői is tudják, és gyakran hangoztatják, hogy *azért tudnak versenyképes árakkal — és természetesen árukkal — megjelenni a tőkés piaccon, mert a szocialista export olyan szériamennyiséget tesz lehetővé, amely már közel van az optimálshoz.* Magyarul, ha a Rába nem exportálna évente 300–350 millió rubel értékű futóművet a szocialista országokba: a Szovjetunióba, Lengyelországba, illetve Csehszlovákiába, akkor ma nem lenne partnere a legnagyobb amerikai autógyáraknak, illetve mezőgazdasági gépgyártóknak sem.

Az Ikarusra hasonló megállapítás érvényes. Köztudott, hogy a magyar autógyár buda-pesti, illetve székesfehérvári üzeméből évente több mint 13 ezer autóbuzs kerül ki. Ebből több mint 10 ezer a szocialista országokba jut el, körülbelül 1500 a hazai utakra, s a fennmaradó rész a fejlődő, illetve a fejlett ipari országokba.

A járműgyártás egyébként jó példa arra, hogy a szocialista országok közötti munkamegosztás milyen kedvező értékesítési, beszerzési lehetőséget jelent. Köztudott, hogy a KGST-országokon belül az Ikarus a legnagyobb autóbuzs gyártó, ugyanakkor személygépkocsit mi nem készítünk, csupán különböző járműalkatrészeket. A veszprémi Bakony Művek például a KGST-kooperáció keretében már öt autógyár számára állít elő

KGST-kapcsolataink hétköznapijai

autóvillamosági alkatrészeket. A Lada, a Moszkvics, a Polski-FIAT 126-os személygépkocsik és a Kamaz teherautók után tavaly a román Dacia is tőlük vásárolja a kürtöt, a kormányzáras gyújtáskapcsolót és az ablaktörőket.

Más iparágaink kifejezetten a szocialista országok közötti termelészakosítás jegyében „nőttek” fel. A Videoton emlithető elsőként ezek közül, hiszen a számítástechnikai termékeket az egységessé számítástechnikai rendszer keretében fejlesztették ki. A Videoton számítástechnikai termeléséből — amelynek értéke megközelíti a 4 milliárd forintot — 75 százalékat a szocialista partnerek vásárolnak meg. A fejlesztési munka legújabb eredményeként megkezdték az SZM-52 nagy teljesítményű, sokoldalúan használható számítógép-rendszer gyártását.

A vegyipar és a könnyűipar legfőbb értékesítési bázisa ugyancsak a szocialista piac. Hivatkozhatunk a petrolkémiai, illetve az agrokémiai egyezményre, de közzismert az is, hogy a magyar konfekció, illetve cipőipar termékei milyen népszerűek a szovjet vásárlók körében.

A mezőgazdaság és az élelmiszeripar területén hagyományos szállítói vagyunk a környező szocialista országoknak, ami összefügg történelmi tradíciókkal is. Az viszont újdonságnak számít, hogy olyan termelési rendszereket honosítottunk meg a Szovjetunióban, mint a bábólnai baromfitenyésztési és kukoricatermesztési, illetve sertéstechnológia. A Bábólnai Mezőgazdasági Kombinátnál már évek óta rendszeresen szállít baromfiállományt és -rendezéseket a Szovjetunió különböző részeiből, csak naposcsi-

ből évente több mint másfél-millió darabot. Tavaly nyolcvanmillió rubel értékben 516 baromfiállót adtak át.

A Mezőgépközpontokra több példa is akad. Közülük tipikusnak mondható a Hódgép esete. A hódmezővásárhelyi vállalat négyféle zöldségtermesztő és betakarító gép gyártásában működik együtt moldávai partnerével. A szovjetek Magyarországra küldik a motort, a vezetőkabint és még többféle alkatrészt, a Hódgép-nél pedig ezekből, illetve a szükséges más fődarabokból rakják össze a borsó-, hagyma- és uborkabetakarító kombájnokat. Ebben az évben például csak zöldborsó-kombájnából tízet adnak el a Hódgép-esek a szovjet Traktor-export Külkereskedelmi Egyesülésnek.

Az almatermesztésben talán még az eddigieknél is fontosabb szerepe van a KGST-, pontosabban a szovjet piacnak. A szabócsiak jól tudják, hogy terméskükre számítanak a szovjet vetők. Ami a teljes magyar alma-exportot illeti, az több mint 300 ezer tonna, s ez a Szovjetunió által vásárolt almának a kétharmada. A Hungarofrukt, amelynek feladata az alma exportja, természetesen többféle zöldség- és gyümölcskonzervet szállít a Szovjetunióba. Elsősorban a nagykorosi, a kecskeméti, a debreceni és a nyíregyházi konzervgyárakból indulnak útnak a befőtt-, a dzsem-, illetve a szovjet receptúra által összeállított zakuszkaszállítmányok.

Tehát ilyenek a KGST-hétköznapi hírei. Ünnepi hangvétel nélkül, tényszerűen beszéltünk róluk, hiszen az elmondottak mindenkit meggyőznek arról: vállalataink és mezőgazdasági nagyüzemeink ezekből a hétköznapi napokból élnek.

E. P.

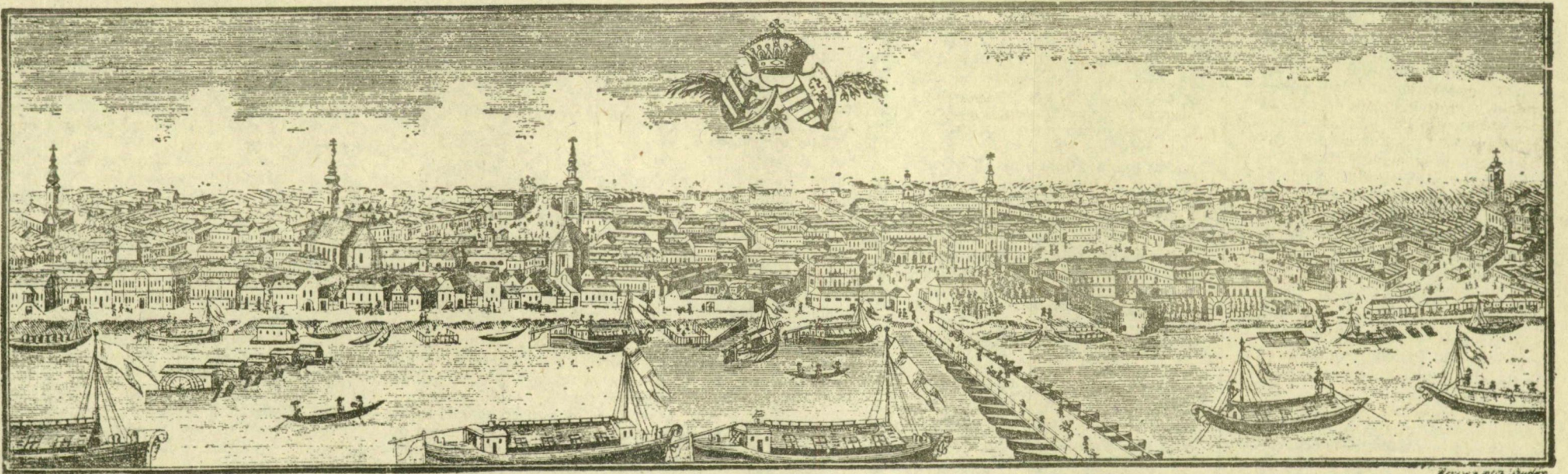
Szegedi Városszépítő Egyesület

Az egykori szegedi vár maradványában látható kiállítás címe „Szeged múltja-jelene-jövője”. A kiállítás sok mindenről tájékoztat, amit létrehozott vagy terveznek építeni, de bemutatja azt is, mennyi értéket vesztettünk, mennyi mindent tehettünk volna azért, hogy még szebb környezetben éljünk. Meggyőző bennünket arról, hogy mindennapjaink egyik igen fontos feladata természetes és épített környezetünk fokozott védelme és gondozása. E gondolatok jegyében Szeged városa iránti szeretettől indítva magunk és utódaink városának szebbé tételére érdekében Szegedi Városszépítő Egyesület létrehozását kezdeményezzük.

A Szegedi Városszépítő Egyesület a Szeged városát szerető, a város épített és természeti környezetének óvását és gyarapítását személyes közreműködéssel és társadalmi összefogással előmozdítani szándékozik társadalmi egyesülete, egyik fő feladata, hogy figyelemmel kísérje a városi környezet, így különösen a történelmi, régészeti, városszerkezeti, építészeti, ipar- és képzőművészeti, kegyeleti és természeti emlékeinek és értékeinek sorsát, előmozdítsa és segítse ez értékek méltó állapotban való fennmaradását, óvását, védelmét, és működőn közre rangos új környezeti értékek létrehozásában.

Előzetes terveink szerint a Szegedi Városszépítő Egyesület alakuló közgyűlését 1983 kora ősszel kívánjuk megtartani.

Kérjük mindazokat, akik az egyesület munkájában részt kívánnak venni, nevüket és lakcímüket küldjék meg a Móra Ferenc Múzeum igazgatójának, hogy az alakuló közgyűlésre a meghívott időben postára adhassuk.

BORVENDÉG BÉLA
TROGMAYER OTTÓPENCZI ANDRÁS
WAGNER ISTVÁN

Nemes Szabad Királyi Szeged Városának Bánái felől való Tekintete